

Antimsanskaar

Deze stuk is bedoeld om duidelijkheid te geven welke rituelen er uitgevoerd moeten worden als iemand komt te overlijden.

Ik zal niet te diep ingaan op de achterliggende gedachte van de handelingen, maar een overzicht geven wat er verwacht kan worden.

In het leven is bijna niets zeker, maar een ding is wel zeker namelijk dat als we geboren zijn gaan we zeker dood. Wanneer? Weten we niet zeker. Wij leven net zo lang totdat onze laatste adem is uitgeblazen en dat is afhankelijk van onze handelen (karma) van het vorige leven.

Ik ga aan de hand van een aantal vragen over de dood, de handelingen die gedaan moeten worden behandelen.

- Wat moeten we doen als onze dierbare komt te overlijden?
- Is het een verplichting om de antimsanskaar rituelen te doen?
- Welke rituelen horen bij de dood?
- Op welke moment kunnen we de rituelen afsluiten?

Wat moeten we doen als onze dierbare komt te overlijden?

Het is dan belangrijk om de uitvaart verzekering te bellen om de financiële afwikkeling te bespreken en samen de data van het wassen van het lijk, de bezoektijden in het rouwcentrum en de dag van de crematie te bepalen.

Verder moet de huis pandit gebeld worden voor de religieuze afhandelingen. De pandit zal kijken of die persoon in panchak is overleden en de data's afspreken voor dashgaatra en barhi.

Panchak is een astrologische periode die iedere maand voorkomt. We hebben 27 nakshatares (een Nakshatra is de stand van de sterren ten opzichte van elkaar), ze hebben elk een naam (Ashwini, Bharni, Kritika, Rohini, Mrigashirsha, Adra, punarvasu, Pushya, Ashlesha, Magha, Purva Phalguni, Utra, Phalguni, Hast Chitra, Swati, Vishakha, Anuradha, Jyestha, Mula, Purva shaar, Uttara Shaar, Shrivana, Dhanishta, Shatbhisha, Purva bhadrapad, Uttara bhadrapad, en Revati), maar ik zal hier verder niet op ingaan.

Iedere hindoe kalender maand heeft 27 nakshatras, waarvan de 5 laatste (Dhanishta, Satbhisha, Purva Bhadrpad , Utra Bhadrpad en Revati) tot de panchak behoren. Zoals eerder aangegeven hebben we geen grip op de dood, het komt exact op het moment wanneer ons laatste adem is uitgeblazen.

Wat is dan panchak en waarom is het zo belangrijk?

Panchak is een periode in de hindu maand van 5 nakshatra's, die aan het eind van elk hindu maand voorkomt. Hierbij onderscheiden we 2 mogelijkheden. Of je overlijdt in panchak of je wordt in die periode gecremeerd.

Mocht het zijn dat je dierbare in panchak komt te overlijden, dan zal de pandit wat extra handelingen uitvoeren om de gevolgen van panchak te neutraliseren, dit om geen ernstige financiële, gezondheid of relatie problemen te krijgen. Hierbij wordt puja van Ganeshji, Ambika, de vijf nakshatra's, navagrah, Yama, Rudra en 6 kalash gedaan. De 6 kalash zijn voor: elk nakshatra een en een voor Varun en Dashdikpaal devta. Het water uit de laatste kalash strooit de pandit op de familieleden. Voor de crematie in panchak moet je eigenlijk tegen zijn en aandringen om de crematie na de panchak te laten gebeuren. Onze geschriften geven aan dat crematie in panchak ernstige consequenties kan hebben. Ik ga hier verder niet op in, omdat dit eenvoudig voorkomen kan worden.

Verder moet er besproken worden wie de rituele handelingen gaat uitvoeren. Het is gebruikelijk dat de oudste zoon de rituelen uitvoert, mocht dit niet mogelijk zijn dan de jongste zoon. Garur puran geeft hier een uitgebreide lijst aan, wie het allemaal kunnen doen als er geen zonen zijn of het niet kunnen uitvoeren.

Nu kom ik bij de vraag of het verplicht is te doen.

Zoals jullie weten zijn we zelf verantwoordelijk voor onze daden en worden we daarop afgerekend. Volgens onze geschriften is het heel belangrijk om antheshti sanskaar te doen. Het is de laatste sanskaar uit de rij van 16 sanskaars (Garbhadaan (zuiveren van de ouders), Punsavan (zwagere vrouw), Simantonnayan (bescherming van het kind), jaatakarm (zuiveren van de baby), Naamkaran, Niskraman (eerste keer uit huis), Anaprashan, Mundan, Karnavedha, Upnayan/Janeew, Vedaarambha, Samaavartan (einde van de studie periode), Vivah, Vaanprasht, Sanyash en antheshti). Volgens onze geschriften zullen de pitra's er blij van worden en ons veel geluk en voorspoed schenken. Doe je het niet dan zullen de pitra's ongelukkig zijn en hun negativiteit straalt door naar ons (pitra dosh). Verder wordt geschreven dat de aatma zal rond dwalen.

welke rituelen horen bij de dood?

Bij het overlijdingsritueel gaat het om het offeren van pinda's, het doen van Tarpan, het doen van havan, puja en schenkingen. Er wordt in totaal 51 pinda's geofferd. Pinda is een balletje van rijstmeel, water, honing, melk, tiel en ghee. Deze rituelen worden gedaan om de 5 oer element (AARDE, VUUR, WATER, LUCHT, ETHER) waaruit het lichaam is opgebouwd terug te geven aan de natuur.

Laat mij voor jullie uiteenzetten hoe een antheshti sanskaar uit ziet.

Het antheshti sanskaar of te wel overlijdingsritueel is opgebouwd uit 4 blokken

1. Maleen shodasie
2. Madhyam shodasie
3. Uttam shodasi
4. Sapindi kriya

Wat het inhoud zal ik voor jullie uiteenzetten.

Maleen betekent vies/onrein en shodasi 16. In deze periode van onreinheid wordt er in totaal 16 pinda's geofferd. 6 op de dag van crematie en 10 op dashgaatra.

Op de dag van de crematie wordt de volgende handelingen uitgevoerd:

- De ruimte en de yadjmaan wordt gereinigd.
- De yadjmaan krijgt kush gras om beide ringvingers , in de zij en onder de zetel.
- Er wordt een zandbed gemaakt en daarop komt een laken met Kush gras erop, waar de pinda's een voor een worden geofferd.
- Hier bij zit de pandit met het gezicht naar de noorden en de yadjmaan naar het zuiden.
- Aan de rechterzijde van de yadjmaan wordt de havankund, een kommetje met melk en sesamzaad op bamboestokjes en een dia
- Aan de linkerzijde van de yadjmaan komt een kommetje met water met tiel op een driepoot van bamboestokjes en een dia.
- Op de vier hoeken van het zandbed wordt bloemen met tiel rijst en kush geplaatst ter bescherming.
- Hierna wordt de intentie (sankalp) uitgesproken gevolgd door de reiniging van de offerplaats.
- Nu kan het offeren van de pinda's(6 stuks) beginnen en puja van de pinda's met o.a chandan, bloemen, wierook, licht, zoeterijst/suiker met ghee betelnoten, melk met sesamzaad, kush, en exotisch fruit .

In principe moeten de pinda's een voor een op verschillende plekken worden geofferd, maar dat is niet praktisch, daarom wordt het tegenwoordig in een keer geofferd op de dag van de crematie.

De plekken waar de pinda's geofferd moest worden zijn de volgende:

Pinda 1 op de plaats van sterfte

pinda 2 op de deur opening

pinda 3 op een kruising

pinda 4 op de crematie plaats

pinda 5 op de brandstapel

pinda 6 bij het oprapen van het as.

- Hierna wordt Tarpan gedaan dit om de devta's, rishies en voorouders tevreden te stellen. Er wordt in een kommetje water, melk, ghee, honing, suiker, tiel, bloem en chandan gemengd en aan de voorouders aangeboden.
- Vervolgens wordt er uit de Bhagawat Gita geciteerd (hoofdstuk 7 slok 1-10).
- Tenslotte de havan : hierbij wordt kush bij de vier zijden van de havankund geplaatst. Vervolgens wordt het vuur aangemaakt en vuuroffer gedaan om het lichaam en geest symbolisch terug te geven aan de natuur.

De 6 pinda die tegenwoordig tegelijk in het rouwcentrum worden geofferd, gaan daarna in de kist.

- 2 aan weerszijde van de enkel, 2 aan weerszijde van de buik en 2 aan weerszijde van de schouders.
- Hierna wordt zeven stukjes goud en tulsu op openingen in het hoofd, namelijk ogen oren neus en mond geplaatst. Hiermee geef je aan welke pad de energie uit het lichaam moet kiezen om het lichaam te verlaten om zich weer te vermengen met de natuur.
- Mala's worden op het lichaam geplaatst, er wordt drie rondjes met aarti rond de kist gelopen en daarna 7 rondjes waarna elk rondje een stukje hout (liefst chandan) in de kist wordt geplaatst.
- Alles in het rouwcentrum wordt opgeruimd en de kist wordt gedragen naar de rouwauto. De lijkenwagen rijdt langs het huis van de overledene (indien mogelijk) en daarna naar het crematorium.
- De kist wordt met voeteinde gedragen naar het crematorium onder begeleiding van de pandit. Bij de geboorte komen we eerst met het hoofd en bij het heen gaan met de voeten. Bij de gang naar het crematorium wordt de kist 5x neergezet op een stukje katoen, ter bewustwording van de eindigheid van het leven, hierbij wordt de leus **Ram Naam Satya Hai** gereciteerd
- In het crematorium reinigt de pandit de plek met mantra waarna de kist daar wordt geplaatst, half open gemaakt en een brandende dia op de deksel geplaatst.
- De pandit bid samen met de gasten voor kracht voor de ziel zodat deze makkelijker op plaats van bestemming kan komen. Familieleden vertellen ook over hoe die persoon was in het leven. Iedereen neemt nu afscheidt, daarna wordt de kist dicht gemaakt en komt het laatste gebed waarna de kist zakt naar de oven.
- Daar wordt de kist nogmaals open gemaakt en gaat het restant van de samagri en kapur + ghee in de kist. De kist wordt gesloten en kan het in de oven.

As verstrooing:

As verstrooing moet voor de dashgaatra plaats vinden.

Drie dagen na de crematie kan de as bij de meeste crematorium worden opgehaald en bij voorkeur in de zee gestrooid. Hierbij wordt de as gemengd met melk en water en in de zee gestrooid. Dit kan gedaan worden zonder de hulp van een pandit.

Op de dagen na de dood tot aan de dashgaatra zal er thuis uit de Ramayan of uit de Garur puran worden voorgelezen.

De volgende ritueel dat gedaan worden is dashgaatra:

De rituelen van de dashgaatra dienen om de vrije ziel te begeleiden naar zijn bestemming. De ziel heeft een subtiele lichaam nodig eer het zijn reis kan volgen. Iedere dag na de crematie zou een pinda geofferd moeten worden, maar tegenwoordig wordt op de 10de dag na de crematie alle tien pinda's in een keer geofferd.

Beide mogelijkheden worden in onze geschriften beschreven.

Wanneer de telling moet beginnen is altijd een grote discussie punt. Volgens de geschriften kunnen we beter beginnen te tellen na de crematie omdat het een bekende moment is. Soms vindt men een lijk veel later, wat dan sowieso een probleem zou opleveren voor de

telling. Verder is het ook moeilijk om de werkelijke moment van sterven te bepalen. Zoals je weet kunnen mensen na 48 uur weer levend worden.

Tot de crematie blijft de ziel in de buurt van het lichaam, daarna op geliefde plaatsen van die persoon.

Offeren van de pinda's bij Dashgaatra

Het offeren van de pinda's bij Dashgaatra gaat op hetzelfde manier als eerder verteld. Deze pinda's worden geofferd om de ziel een subtiele lichaam te geven. Elk pinda vormt een deel van het subtiele lichaam. Namelijk:

Pinda 1 vormt het hoofd

Pinda 2 de nek en schouders

Pinda 3 het hart

Pinda 4 de rug

Pinda 5 de navel

Pinda 6 de heup en genitaliën

Pinda 7 de dijen

Pinda 8 de knieën

Pinda 9 de voeten

Pinda 10 honger en dorst

Het vereren van de pinda's gaat op dezelfde manier echter iets uitgebreider.

Hierbij wordt water, melk, chanden, fruit, suiker, ghee, honing, wierook, bloemen, schapenwol, bhringradj patra, durvagrass, watten, koorden en licht gebruikt.

Daarna wordt Tarpan en Gita paath gedaan zoals eerder vermeld. Verder wordt er schenking gedaan dat panchbali heet.

Wat is Panchbali?

Panchbali is het aanbieden van voedsel en drank aan 5 levensvormen. Hierbij worden we ook bewust gemaakt dat het niet vanzelfsprekend is dat we terugkeren als mens.

1. Gobali: voor koeien
2. Svaanbali: honden/huisdieren/verzorgende dieren
3. Kaakbali: voor Kraaien/vogels
4. devaadibali: devata's en Rishies
5. pipilikabali: mieren en andere ondergrondse bewoners

In 5 schalen bedekt met kathar blad wordt eten opgeschept en drank geschonken in bekers. Van het eten wordt van elk bord een beetje eten weggehaald dat later in het vuur geofferd zal worden. De voedsel dat bereidt wordt moet satvik zijn en wat de overledene lekker vond.

Het geheel wordt afgesloten met een Havan, hierbij wordt ook het weggehaalde beetje eten geofferd.

De yadjmaan moet douchen en wordt er een korte dev pija gedaan met suiker en ghee als prasaad.

Madhyam shodasie:

Madyam shodasi betekend middelste. Deze wordt op het 12de dag uitgevoerd. Vroeger werd het op de 13de dag uitgevoerd, maar dat is verkeerd omdat de ziel op de 13de dag om 6.00 begint met zijn/haar reis.

Ik ga nu uiteenzetten wat het precies inhoud.

Madhyam sodasi wordt ook wel Barhi of dwadasie genoemd

Deze vindt plaats op de twaalfde dag na de crematie. Hierbij wordt ook 16 pinda's geofferd, exact zoals bij dashgaatra. Naast deze pitra kriya vindt er ook een normale DEVI/DEVTA puja plaats. De barhi dient om de ziel kracht te geven om de reis naar yamlook te kunnen doen. Op de reis komt de ziel 16 looks/dorpen tegen, daarom wordt er 16 pinda's geofferd voor elk look een.

De pinda's achtereenvolgens geofferd voor:

Vishnu

Shiva

Yamraadj

Someraaj (maan)

Havyavahan (Agni)

Kavyavahan (zoon van Agni)

Kaala(tijd)

Rudra

Purusha (Kosmische vader/vader bewustzijn)

Preta

Vishnu

Brahma

Vishnu

Shiva

Yam

Tat purush (Shiva)

Let op de 10de pinda namelijk het preta pinda komt terug in de sapindikriya

Voor de rest worden alle handelingen op dezelfde manier uitgevoerd als bij de dashgaatra.

Sapindi Kriya:

Hierbij wordt er 3 pinda's voor de voorvaderen geofferd.

Voor de 3 pindas wordt ook puja gedaan als bij de de pinda's van de dasghaatra.

Aan het eind wordt de preta pinda namelijk de 10 pinda uit de madyam sodasie in 3 stukjes gedeeld en gemengd met de 3 pitra pinda's. De 3 pitra's zijn: vader, overgrootvader en overovergrootvader.

Zo wordt de preta opgenomen in pitra look.

Daarna vinden alle andere handelingen zoals eerder verteld gedaan namelijk:

- Tarpan
- Gita paath
- Havan (pitra)
- panchabali
- Deva puja : panch dewa Havan voor devta's
- Shaiya Daan: Koe, paraplu, schoenen/slippers, kleding, ring, kamandalu, borden en bestek, bankje, voedsel, ghee, water, yagyapaveet en Taambul. Deze wordt aan de dienst doende pandit geschonken. Door de saiya daan zal de preta makkelijker zijn of haar weg kunnen volgen naar Yama look.

Utham shodashi:

Utham shodasi betekend voornaamste/belangerijkste hierbij wordt ook 16 pinda's geofferd. De pinda's moeten binnen 1 jaar (1 per maand en in sommige maanden 2 stuks) geofferd worden. Deze zijn bedoeld voor extra kracht voor de preta tijdens de reis naar Yamlook. De geschriften vertellen dat de reis 1 jaar kan duren.

tegenwoordig wordt 8 pinda's na 6mnd en 8 pinda's einde van het jaar geofferd. Deze pooja is het zelfde als bij de barhi

Nu rest mij nog de vraag wanneer het afgesloten kan worden.

Je kan natuurlijk kiezen om het na 1 jaar af te sluiten, echter onze geschriften geven ook de mogelijkheid om het na 12 dagen af te sluiten. Tegenwoordig wordt meestal voor de laatste optie gekozen.